

BISTANDSADVOKAT

1. Bistandsadvokat

Domstolene kan/skal oppnevne bistandsadvokat i visse alvorlige straffesaker. Bistandsadvokaten skal bistå de(n) fornærmede/etterlatte i saken, og arbeidet betales av domstolene.

2. Når har man rett på bistandsadvokat?

I enkelte sakstyper har fornærmede/skadelidte krav på å få oppnevnt bistandsadvokat. Dette gjelder blant annet i følgende sakstyper:

- Voldtekt (straffeloven § 192)
- Seksuell omgang ved misbruk stilling, avhengighetsforhold eller tillitsforhold (straffeloven § 193)
- Seksuell omgang med barn under 14 år/16 år (straffeloven § 195/§ 196)
- Incest (straffeloven § 197)
- Seksuell omgang med fosterbarn mv (straffeloven § 199)
- Visse familievoldssaker (straffeloven § 219)
- Tvangsekteskap (straffeloven § 222 annet ledd)
- Kjønnsmolestelse (lov av 15. desember 1975 nr 74)
- Visse alvorlige personskadesaker (hvor man er påført betydelig skade(r))
- Visse etterlatte i drapssaker
- Besøksforbud/kontaktforbud i eget hjem (straffeprosessloven § 222a)

Domstolene kan også oppnevne bistandsadvokat i andre saker, hvor “sakens art og alvor, hensynet til de berørte eller andre særlige forhold tilsier at det er behov for advokat”.

3. Hva kan bistandsadvokaten hjelpe med?

Bistandsadvokatens arbeidsoppgaver reguleres av Straffeprosessloven § 107c, og eventuelle retningslinjer gitt av domstolene. Av nevnte lovbestemmelse følger det at bistandsadvokatene skal ivareta de(n) fornærmedes/etterlattes “interesser” samt gi “annen hjelp og støtte som er naturlig og rimelig” i saken.

Bistandsadvokaten kan bistå fornærmede med å vurdere om saken skal politianmeldes. I de tilfeller saken anmeldes vil bistandsadvokaten hjelpe i forbindelse med selve anmeldelsen og under etterforskning av straffesaken. Dersom straffesaken henlegges vil fornærmede kunne få hjelp til en eventuell klage over henleggelsen. Hvis saken oversendes domstolene vil bistandsadvokaten hjelpe i rettssak, blant annet med å fremme erstatningskrav. Bistandsadvokaten vil også kunne hjelpe med å søke om voldsoffererstatning fra Kontoret for voldsoffererstatning/-Erstatningsnemnda for voldsofre.

Mange er i tvil om man skal/kan anmelde et forhold. Det vil da ofte være hensiktsmessig å konsultere en bistandsadvokat, som kan informere om rettigheter mm og hjelpe med selve anmeldelsen.

Under politiets etterforskning av saken er det ofte behov for å informere og forklare klient om forskjellige juridiske og praktiske forhold. Advokaten kan få utlevert politidokumenter, for på denne måte informere klient om hva som skjer i saken osv. Bistandsadvokaten kan også be om etterforskingsskritt, samt fremsette supplerende bevis. Advokaten har også rett til å være til stede i eventuelle rettsmøter og representere fornærmede.

Et betydelig antall saker blir henlagt av politiet. Dersom fornærmede er uenig i henleggelsen kan bistandsadvokaten påklage avgjørelsen til statsadvokaten. Dette kan for eksempel være aktuelt hvor man mener at politiet ikke har gjennomført alle relevante og nødvendige etterforskingsskritt eller hvor man mener at det foreligger tilstrekkelige bevis for domfellelse i saken.

I en rettssak vil bistandsadvokaten ivareta klients/fornærmedes interesser, og kan blant annet stille spørsmål til vitner mm. Bistandsadvokaten har også rett til å uttale seg om prosessuelle spørsmål som angår fornærmede/etterlatte. Advokaten vil videre fremlegge og prosedere eventuelle erstatningskrav.

Bistandsadvokaten vil kunne hjelpe med å søke om voldsoffererstatning fra Kontoret for voldsoffererstatning, herunder krav om oppreisning(serstatning), krav om dekning av påførte og fremtidige utgifter, påført og fremtidig inntektstap og eventuell menerstatning.

4. Hvilken bistandsadvokat skal jeg ha?

Det finnes ingen fasit mht. hvem man skal velge som bistandsadvokat. Generelt bør man velge en advokat som er faglig dyktig (advokat med høy faglig kompetanse, erfaring mv), som kan bistå rimelig raskt (advokat som er tilgjengelig, behandler saken raskt osv.), og som yter god service (en som forstår og ivaretar fornærmede på en god måte mm).

Oslo, 09.03.2013

Advokat Thomas Benestad

Advokatfirmaet Salomon Johansen AS